

99.

Ing. M. DANON

ŠTETNI KUKCI U KUĆI

78

MALA NAUČNA KNJIŽNICA
HRVATSKOG PRIRODOSLOVNOG DRUŠTVA

2574

Ing. M. DANON

ŠTETNI KUKCI
U KUĆI •

ZAGREB
»ŠKOLSKA KNJIGA«
1951.

GOLEM BROJ KUKACA UGROŽAVA LJUDE

U životu ljudi i u prirodi kukci imaju veliko značenje. Pored mnogo tisuća kukaca, koji su za čovjeka nevažni, ima ih, koji su izravno korisni čovjeku, kao što su na pr. pčela i dudov svilac. Nadalje ima mnogo kukaca, koji su neizravno od velike koristi čovjeku time, što oprašuju proljoprivredno i šumsko bilje i tako osiguravaju njihovu prirodu. Kukci se hrane i lešinama i brže ih rastvaraju, nego što bi to učinile bakterije, i tako vrše ulogu higijeničara, jer sprečavaju da se polaganim rastvaranjem lešina, pomoću bakterija, kuži zrak.

Velik je opet broj kukaca, koji izravno ili neizravno ugrožavaju čovječji život. Ima kukaca, koji žive kao nametnici na čovječjem tijelu ili se hrane ljudskom krvlju, te izazivaju rane, upale, otekline, a neki prenose uzročnike različitih bolesti.

---

*) Vid: Mala naučna knjižnica: Nametnici iz životinjskog svijeta II.

Mnogobrojne vrste kukaca, time što napadaju domaće životinje, poljoprivredno i šumsko bilje, spremljene plodine te razne sirovine i prerađevine u skladištima, otežavaju prehranu, t. j. ugrožavaju ljudski život.

Borbu protiv svih tih kukaca vode liječnici, veterinari, agronomi, šumari, skladištari i dr. ali osim njih vode tu borbu svakodnevno i ljudi u svojem kućanstvu.

Zadatak ove knjižice i jest da nas upozna sa štetnim kukcima, koji žive uz čovjeka u kućanstvu. Tu oni napadaju osim samog čovjeka i sve stvari, počev od hrane i odjeće pa do pokućstva i knjiga, a nalazimo ih na svakom mjestu i u svako godišnje doba.

Poznavanje najvažnijih i najčešćih vrsta štetnih kukaca u kućanstvu, njihov život i način suzbijanja pomoći će nam, da se uspješno borimo protiv ovoga zla.

NEŠTO O KUKCIMA, NAJBROJNIJEM RAZREDU ŽIVOTINJA

Kukci su razmjerno maleni, njihov najveći predstavnik, koji živi u tropskim krajevima, doseže jedva 30 cm. a najmanje, koji dosežu do četvrtine milimetra (parazitičke

osice), i ne vidimo prostim okom, već si pomažemo povećalom. Među najveće kukce kod nas spadaju Jelenjak, koji je dugačak do 6 cm i leptir Veliko noćno paunče čiji raspon krila doseže do 15 cm.

Tijelo kukaca sastoji se od glave, prsa i zatka. Na glavi imaju jedan par ticala, a na prsima tri para člankovitih nogu. Kod većine kukaca nalazimo i dva para krila.

Kukci se uglavnom razmnožavaju jajajšcima, koje ženka odlaže na mjestu pogodnom za razvoj budućeg naraštaja. Za razliku od ostalih životinja kukci imaju poseban način razvoja. Većina kukaca mijenja mnogo svoj oblik u razno doba života. Pratimo na pr. taj razvoj kod moljca, koji uništava vunu robu.

Iza jajašca se izliježe gusjenica, koja je žućkastobijele boje i ima tri para nogu. Kad potpuno izraste, ona se zakukulji a iz kukuljice, u kojoj se izvršila preobrazba, izlazi nama svima poznati jednobojni svijetložuti leptirić-moljac.

Kukci se hrane najrazličitijom hranom životinjskog ili biljnog porijekla, a ima kukaca, koji su svežderači, kao na pr. žohari.

Kornjaš drvotočca, nakon što se u drvetu razvio, načini rupicu, kroz koju izlazi. Ženka ponovo odlaže u staru rupicu jajašca, iz kojih se izlegu ličinke, koje nastavljaju već započeto rastakanje.

Slika 13.
Drvo rastočeno od
drvotočaca

Drvotočci mogu u tolikoj mjeri rastočiti drvene predmete, da osim površine, koja je cijela, nema u unutrašnjosti ničeg osim praha od rastočenog drveta.

Drvotočce suzbijamo jednako kao i strizibube.

Neki kornjaši drvotočaca imaju običaj da noću dozivaju svoje ženke na taj način, da udaraju glavom, t. j. kucaju o stijenke hodnika, u kojem žive. To kucanje je pravilno i dosta glasno, pa neki ljudi iz neznanja ili praznovjerja kažu, da je to mrtvački sat i proriču nesreću ili smrt u kući.

Velike količine hrane i ostalih vrijednosti propadaju uslijed razornoga rada mnogobrojnih štetočinja koji prate čovjeka u njegovom svakodnevnom životu. Kad im se dozvoli da nekažnjeno haraće po našoj kući, onda uništavaju naša dobra ali ako primjenimo protiv njih sredstva na koja smo ukratko ukazali u ovoj knjižici možemo ih uspješno suzbijati.

Urednik: prof. JELA PAVLETIĆ

Naklada »Školska knjiga«

Tisak »Štamparije novina«, Zagreb

Naklada 6000 primjeraka

41093